

Na te Peresideni Thomas S. Monson

Ua ti'a-faahou Oia !

Aita e taata i roto i te menema i taua po'ipo'i Pasa ra ei pahonora a i te uiraa a Ioba ra, « Ia pohe te taata nei, e ora faahou anei » ?

Ua riro teie tuhaa pureraa ei pureraa nehenehe roa. I te io'a o te mau taata tei tauturu mai na roto anei i te parau e aore râ i te hime-ne, e ei peresideni no te Ekalesia, ua faaoti au ia parau atu ia outou i teie taime e piti noa parau, ei na parau faufaa roa'e i roto i te reo peretane. I te tuahine Cheryl Lant e to'na na tauturu, i te pupu himne, i te feia faata'i upaupa, i te feia a'o, teie taua na parau ra « Thank You (Maururu) ».

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, tei Lonedona vau i te fenua Peretane, ua haere au e mata'ita'i i te fare faaiteiteraa hoho'a tu'iroo no Tate. I reira te faaiteite-raa-hia te mau hoho'a peni a Gainsborough, a Rembrandt, a Constable e a te tahi atu â mau taata peni hoho'a tu'iroo e rave rahi. Ua faahiahia vau i to ratou nehenehe e ua ite atoa vau i te aravihi rahi i titauhia no te hamani i te reira mau hoho'a peni. I roto râ i te hoê peho iti hau maitai no taua tahua toru ra, te vai ra hoê hoho'a peni tei haru i to'u mata e tei faahoruhoru atoa i to'u aau. O Frank Bramley te taata i peni i te reira hoho'a, e ua peni oia i te hoho'a o te hoê fare iti na'ina'i fariuhia i ni'a i te moana puva'iva'i. E piti na vahine, te metua vahine e te vahine a te hoê taata ravaai aita to reira, ua tia'i raua i

te pô taatoa i to'na ho'iraa mai. I teie nei, ua ao, e ua ite raua e, ua mo'e oia i ni'a i te moana e eita e ho'i faahou mai. Ma te tuturi i te hiti o to'na metua hoovai vahine, e te upoo i ni'a i te turi avae o te vahine paari a'e, ua ta'i te vahine apî i te mihi rahi. Na te mori hinu pau i ni'a i te hiti o te haamaramama e faaite mai e, ua tia'i faufaa ore noa raua.

Ua ite au i te mauuiui o taua vahine apî ra ; ua ite au i to'na oto. Ua riro te mau parau ta te taata hamani hoho'a i horo'a i ta'na ohipa ei faaiteraa no te hoê aamu ri'ari'a. Tè na ô ra e :

E Po'ipo'i Tia'iraa ore.

Aue te hinaaro o te vahine apî ia farii i te tamahanahana, oia ho'i te parau mau o te « Requiem » a Robert Louis Stevenson

*Ua ho'i mai te horo pahi, ua ho'i mai na te moana,
E te taata auau, ua ho'i mai na te mou'a.¹*

I roto i te mau mea atoa o te tahuti nei, aita hoê mea hau atu i te papû i to'na ra hopearaa. E tae mai te pohe i ni'a i te mau taata atoa ; ta tatou te reira « faturaa ai'a paatoa ; e titau mai paha oia i te pau ia'na i te aruaruraa ra e aore râ, i te apîraa ; (e tii mai paha oia) i te omuaraa o te oraraa ; e aore râ, e tupu paha te reira ia tae i te taime ua uouo roa te hiona i ni'a i te... upoo ; e tupu mai paha na roto i te hoê ati e aore râ, te hoê ma'i,... e aore râ... na roto i te mau tumu i matarohia ; tera râ, e tae mai oia ».² E riro mau ei taa-ê-raa mauuiui, i roto iho â râ i te apîraa, e ei mata'i pupuhi i te mau moeamoea tupu ore ra, te mau hinaaro faaoti-orehia e te mau tia'iraa i pohe ra.

Eaha ta te taata tahuti nei, i mua i te pohe o te taata tei herehia, e aore râ, tei ite e, e pohe atoa oia, eaha ta'na i ore e feruri e, eaha to ô mai i te paruru e faataa ê nei tei iteahia i tei ore e iteahia ?

E rave rahi tenetere i ma'iri a'e nei, o Ioba – te taata tei farii i te mau haamaitairaa e rave rahi o te oraraa nei, ite a'e ra oia e, ua roohia oia i te mau ino atoa ta te taata nei e farii – parahi ihora i raro e to'na mau hoa, e faahiti a'e ra i te uiraa o te mau tau atoa e, « ia pohe te taata nei, e ora faahou anei ? »³ Te parau nei o Ioba i te mea ta te tane e aore râ, ta te vahine ora atoa e feruri ra.

I teie po'ipo'i pasa hanahana, te hinaaro nei au e paraparau i ni'a i te uiraa a Ioba – « Ia pohe te taata nei, e ora faahou anei ? » – e ia horo'a'tu i te pahonora eiaha no roto noa mai i te feruriraa hohonu, no roto atoa mai râ i te parau heheu a te Atua ra. E haamata vau na ni'a i te mea faufaa.

Mai te mea e, te vai nei te hoê hoho'a i roto i teie ao ta tatou e ora nei, ia vai atoa ia te hoê taata papa'i hoho'a e ti'a ai. O vai te nehenehe e hi'o i te mau mea nehenehe rau o te ao nei ma te ore e ti'aturi e, te vai ra hoê hoho'a no te mau taata atoa ? O vai te nehenehe e feaa e, te vai mau ra hoê Rahu Nui ?

I roto i te buka a Genese te haapii mai nei tatou e, ua hamani te Rahu

Nui i te ra'i e te fenua : « Te vai ano noa ra te fenua aore e faufaa, e te pouri ho'i i ni'a iho i te iriatai ».

Ua parau ihora te Rahu Nui e, « ei maramarama, ua maramarama ihora ». Ua hamani ihora Oia i te reva. Ua faataa ê i te fenua e te mau pape e ua na ô ihora, « ia tupu mai to te fenua raau rii, ... e te mau raau rarahi e hotu ra, tei ia ratou iho to ratou huero ».

E piti maramarama Ta'na i hamani – te mahana e te marama. Ua vai mai te mau feti'a na roto i Ta'na hamaniraa. Ua parau ihora Oia ia vai te mau mea ora i roto i te pape e te mau manu e rere na ni'a a'e i te fenua. E oia mau atu ra. Ua hamani oia i te mau animala, te mau puua, e te mau mea e nee haere. Ua fatata roa te hamaniraa i te oti hope roa.

I te hopea roa, ua hamani ihora Oia i te taata ma To'na ihora huru – te tane e te vahine – e ia mana i ni'a iho i te mau mea ora atoa.⁴

Te taata ana'e tei farii i te maramara – te roro, te feruriraa, e te varua. Na roto i teie mau mea i horo'ahia ia'na, te taata ana'e tei farii i te ti'araa ia faaroo e ia tia'i, ia farii i te faaururaa e ia faatupu i te hinaaro tumu.

O vai te nehenehe e maro e, te taata, te ohipa hanahana a'e a te Rahu Nui, tei mana i ni'a i te mau mea ora atoa, e roro e e mana'o to'na, e feruriraa e e varua to'na, e maramarama e e hanahana, e hope ia to'na parau i te taime a faaru'e ai te varua i to'na hiero tahuti nei ?

No te haroaroa i te auraa o te pohe, e mea ti'a ia tatou ia oaoa i te tumu o te oraraa nei. E mea ti'a i te maramarama mohimohi o te ti'aturiraa ia titau i te mahana avatea o te heheuraa, na roto ho'i i te reira e ite ai tatou e, i ora na tatou hou a fanauhia mai ai tatou i te tahuti nei. I roto i to tatou huru hou teie oraraa, aore o tatou e mana'o feaa i rotopu i te mau tamaiti e te mau tamahine a te Atua tei pihua i te oaoa no te haamaitairaa ia haere mai i roto i teie oraraa tahuti noa'tu te etaeta, e mea faufaa râ.⁵ Ua ite a'e na tatou e, ta tatou fâ o te fariiraa ia i te hoê tino tahuti, ia upooti'a i ni'a i te mau tamataraa e ia faaite e, e haapa'o tatou i te mau faaue-
raa a te Atua. Ua ite to tatou Metua e,

no te huru o te tahuti nei, e tamatahia tatou, e hara tatou e e topa. E no te tauturu ia tatou ia manui'a, ua horo'a mai Oia i te hoê Faaora o te mauui e o te pohe no tatou. Eita Oia e pohe noa no ta tatou mau hara, tera râ, ei tuhaa no taua taraehara ra, e upooti'a atoa Oia i te pohe tino o ta tatou e farii atoa na roto i te hi'araa o Adamu.

No reira, hau atu 2000 matahiti i ma'iri a'e nei, ua fanauhia mai te Mesia, to tatou Faaora, i te tahuti nei i roto i te hoê fare vairaa animala i Betelehemara. Ua tae mai te Mesia i tohu-maorohia na.

E mea iti roa te mau papa'iraa no ni'a i te tamarii-rii-raa o Iesu. E mea au roa na'u te parau a Luka : « Tupu atu ra Iesu i te rahi e te paari, e te herehia mai e te Atua e te taata atoa ».⁶ E i roto i te buka Te Ohipa, te vai ra hoê parau iti poto roa e te maramarama roa no ni'a i te Faaora : « O tei hamani maitai haere ra ».⁷

Na Ioane i bapetizo Ia'na i roto i te anavai o Ioridana. Ua pii oia i te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo. Ua haamaitai Oia i tei ma'ihia. Ua haere faahou te piri'o'i, ua ite faahou te matapo, ua faaroo faahou te turi. Ua faati'a atoa Oia i tei pohe ra. Ua haapii Oia, ua faaite papû e ua faaite i te hoê hi'oraa maitai hope roa ta tatou e pee.

E i muri iho, ua fatata te misioni tahuti a te Faaora o te ao nei i te hope. Ua tupu te hoê tamaaraa hopea e Ta'na ra mau aposetolo i roto i te piha teitei. Te vai nei Getesemane e te sa-
tauro no Kalavaria.

Aore roa e taata tahuti e nehenehe e hiro'a i te faufaa hope o te mea ta te

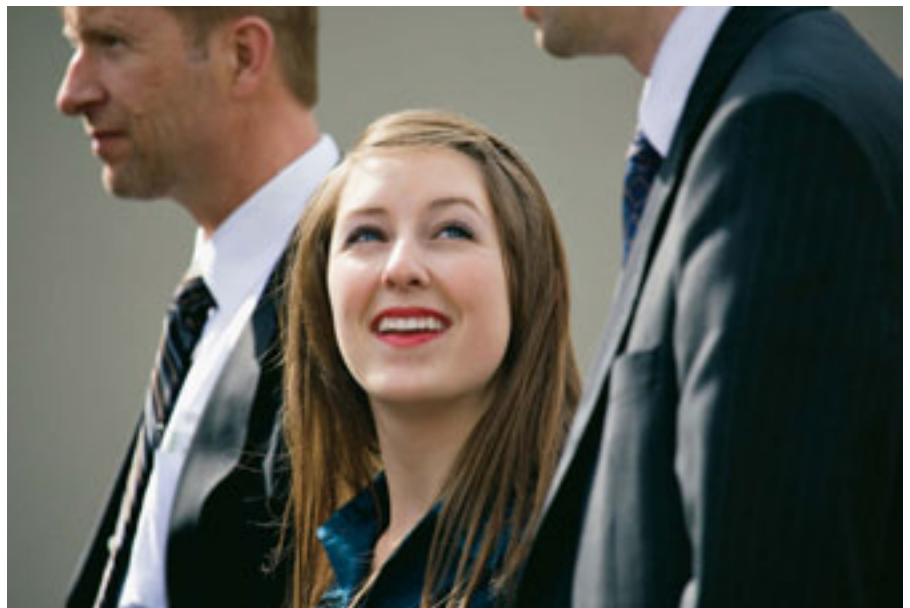
Mesia i rave no tatou i Getesemane. Na'na iho i faaite mai i te reira ohipa i muri a'e ra : « (Na) te reira mamae rahi i faatupu i roto ia'u, oia o te Atua, o tei hau a'e i te mau mea atoa ra, i te ruru-taina no te mauui, e ua tahe maira te toto na te mau poa'toa, e ua mauui i te tino e te varua atoa ho'i ».⁸

I muri a'e i te ati rahi no Getesemane, aore e puai faahou, ua haruhia a'e ra Oia na te mau rima paari e te ino e ua arata'ihia'tura i mua ia Ana, ia Kaiapha, ia Pilato e ia Heroda. Ua parihia Oia e ua haamauuihia. Ua mauui To'na tino i te ta'iri. Ua tahe te toto i ni'a i To'na mata a tuuhia ai te hoê hei taratara i ni'a i To'na upoo, e ua puta To'na tu'e mata. E i muri iho, ua arata'ifaahou-hia Oia i mua ia Pilato ra, tei faati'a i te pihua a te mau taata riri : « E faasatauro atu i tena, te faasatauro ».⁹

Ua huihia oia i te taura i roto ho'i i te reira ua nirahia te tahi mau auri e te ivi oi. Ia ti'a mai Oia mai roto mai i te ta'iriraa ri'ari'a, ma te taahiraa avae papû ore, ua amo Oia i To'na satauro e tae roa'tu i te taime aita Ta'na e nehenehe faahou e haere, ua haere maira te tahi taata ê atu e amo i Ta'na hopoi'a.

I te hopea ra, i ni'a i te mou'a i parauhia ra o Kalavaria, te ti'a noa ra te mau pipi i te hi'o-noa-raa'tu aore e rave'a no te tauturu Ia'na, ua patitihia'tura To'na tino pepe i ni'a i te satauro. Ma te aroha ore, ua faaoohia Oia, e ua faainohia e ua tahitohitohia. Noa'tu râ i te reira, ua pihua a'e ra Oia e, « e ta'u Metua, e faaore mai i ta ratou hara, aore ho'i ratou i ite i ta ratou e rave nei ».¹⁰

A tere ai te mau hora, pohe mârû noa ra Oia. Mai roto mai i To'na na utu

maro ra, teie mai nei te mau parau, « e tau Metua, te tuu atu nei au i tau varua i to rima na : e oti a'e ra taua parau ra, pohe ihora ». ¹¹

A faati'amâ ai te hanahana e te mahanahana o te hoê pohe aroha Ia'na i te mau oto o te tino nei, ua ho'i atu ra oia i mua i te aro o To'na ra Metua.

I te taima hopea roa, ua nehenehe ta te Fatu e ho'i mai i muri. Aita râ Oia i na reira. Ua haere Oia na raro a'e i te mau mea atoa ra, ia ti'a ho'i Ia'na ia faaora i te mau mea atoa ra. Ua tuu oi-oihia to'na tino pohe ma te maru i roto i te hoê menema tarahuhia.

Aita hoê parau i roto i te mau papai'iraa mo'a i i te auraa hau atu i te mau parau i faahitihia e te melahi i ni'a ia Maria Mageddalena e i te tahi atu Maria i te mahana matamua o te hepetoma, a haafatata'tu ai raua i te menema no te atuatu i te tino o to raua Fatu ra. Na ô maira te melahi :

« Eaha (orua) i imi ai i tei ora i te vairaa o te pohe ».

« Aore Oia i ô nei, ua ti'a ia i ni'a. » ¹²

Ua ora faahou mai to tatou Faaora. Ua tupu te ohipa hanahana roa a'e e te mahanahana e te maru i roto i te aamu o te taata nei – Te rê i ni'a i te pohe. Ua tumâhia te oto e te mau iui o Getesemane e o Kalavaria. Ua haapapûhia te faaoraraa o te taata nei. Ua tamâhia te hi'araa o Adamu.

Aita e taata i roto i te menema i taua po'ipo'i pasa ra ei pahonora i te uiraa a Ioba ra, « a pohe te taata nei, e ora faahou anei ? » Ei ia outou atoa na e faaroo mai nei i to'u reo, te parau atu nei au e, ia pohe te taata nei, e ora faahou â oia. Ua ite tatou, no te mea, tei ia tatou nei te maramarama o te parau mau i heheuhia mai.

« Mai te pohe ho'i i noaa i te taata ra, no te taata atoa e noaa ai te ti'a-faahou i te feia i pohe ra.

« Mai te taata i hope i te pohe ia Adamu, e hope atoa i te faaorahia i te Mesia ». ¹³

Ua tai'o vau – e te ti'aturi nei au – i te mau iteraa papû o te mau taata tei ite i te mau iui o te faasatauro-raa-hia o te Mesia e i te oaoa o To'na ti'a-faahou-raa. Ua tai'o vau – e te ti'aturi nei au – i te mau iteraa papû o te mau taata i roto i te Ao Apî tei faareihia e

taua iho ra Fatu ti'a-faahou ra.

Te ti'aturi nei au i te iteraa papû o te hoê taata, i roto i teie tau tuuraa, tei paraparau i te Metua e i te Tamaiti i roto i te hoê uru raau tei parauhia i teie nei e, te uru raau mo'a, e tei horo'a i to'na ora, ma te titiro i taua iteraa papû ra i to'na toto. Ua parau oia e :

« E i teie nei, i muri mai i te mau parau faaite e rave rahi o tei horo'ahia no'na ra, o teie ho'i te parau faaiteraa hopea roa ra, o ta maua e faaite atu nei no'na ra : Oia ho'i te ora nei oia !

« No te mea ua ite mata'tura maua ia'na, i te pae atou ho'i no te Atua ; e ua faaroo maua i te reo i te faaiteraa mai e o oia ana'e te Fanau Tahī ra no te Metua ». ¹⁴

E nehenehe te maramarama o te parau mau i heheuhia mai ra e faaore i te mau taima atoa i te pōiri o te pohe. « Tei ia'u te ti'a-faahou-raa e te ora », te na reira ra te Fatu. ¹⁵ « E hau ta'u e vaiiho ia outou nei, o to'u nei hau

ta'u e ho atu no outou ». ¹⁶

I roto i te roaraa o te tau ua faaroo vau e ua tai'o vau i te mau iteraa papû eita e ti'a ia faaite atu, no te rahi o te reira, tei faaitehia mai ia'u e te mau taata tei faaite papû i te ti'a mau o te Ti'a-faahou-raa e o tei farii, i roto i to ratou mau hora hepohepo rahi, i te hau e te tamahanahana i fafauhia mai e te Faaora.

E faaite noa'tu vau i te hoê tuhaa o te hoê o te reira huru aamu. E piti hepetoma i ma'iri a'e nei, ua farii au i te hoê rata haaputapû te aau no roto mai i te hoê metua tane e hitu a'na tamarii, tei papa'i no ni'a i to'na utuafare, e, no ta'na tamaiti o Jason iho â râ, tei roohia i te ma'i i te 11 o to'na matahiti. I te mau matahiti i muri mai, ua ho'i noa mai te ma'i o Jason e rave rahi taima. Ua faati'a mai teie metua tane i te mana'o maitai o Jason e to'na huru oaoa, noa'tu te fifi o to'na ea. Ua farii o Jason i te Autahu'araa a Aarona i te 12raa o

to'na matahiti e « ua haapa'o tamau maite oia i ta'na mau hopoi'a ma te maitai roa, noa'tu e, te maitai ra oia e aore râ, aita ». Ua farii oia i ta'na Feti'a Aeto Scout i te 14raa o to'na matahiti.

I te pu'e tau mahanahana i ma'iri a'e nei, aita i maoro roa i muri a'e i te 15raa o te mahana fanauraa o Jason, ua tapea-faahou-hia oia i te fare ma'i. I roto i te hoê o to'na mau tere farerei ia Jason, ua ite atu to'na metua tane ia'na ua piri te mata. Ma te ite ore e, te taoto ra anei o Jason e aore râ, ua ara anei, ua haamata oia i te paraparau maru noa ia'na. Na ô atu ra oia e, « Jason, ua ite au e, e rave rahi te mau mea ta oe i faaoti i roto i to oe oraraa iti pototo e te fifi roa nei to oe tino i teie taime. Noa'tu e, e aroraa rahi teie i mua ia oe, aita vau e hinaaro ia mo'e to oe faaroo ia Iesu Mesia ». Te parau ra oia e, ua hitimahuta oia i te araara-oioi-raa mai o Jason i to'na mata e na ô mai nei e, « aita roa'tu ! » ma te reo maramarama e te papû. Ua tapiri a'e ra o Jason i to'na mata e aita i parau faahou mai.

Te papa'i ra to'na metua tane e : « I roto i teie faahitiraa parau ohie roa, ua faaite mai o Jason i te hoê o te mau iteraa papû puai roa a'e e te viivii-ore no ni'a ia Iesu Mesia aita vau i faaroo a'e nei... A nene'ihia ai taua faahitiraa parau na'na ra, 'aita roa'tu ! ' i roto i to'u varua i taua mahana ra, ua î roa to'u aau i te oaoa i te mea e, ua haamaitai mai to'u Metua i te Ao ra ia'u ia riro ei metua tane no te hoê tamaiti faahiahia e te

hanahana mai teie te huru... O te taima hopea teie a faaroo ai ua ia'na ia faaite i to'na iteraa papû no ni'a i te Mesia ».

Ua mana'o noa to'na utuafare e, ua matarohia teie huru tape'araa no Jason i te fare ma'i, tera râ, ua faaru'e mai o Jason e piti hepetoma i muri a'e. I taua taima ra, te tavini ra ia to'na tuaana tane e te tuaana vahine i te hoê misioni. Area te tahi taea'e faahou ra, o Kyle, no farii noa a'e nei ia i to'na piiraa ei misionare. Ua tae oioi mai te piiraa, na mua a'e i te taima ta ratou i mana'o, e i te 5 no atete, hoê noa hepetoma na mua a'e a faaru'e mai ai o Jason, ua putuputu te utuafare i roto i to'na piha i te fare ma'i, ia ti'a i te parau piiraa a Kyle ia iritihia i reira e ia faaitehia i to te utuafare taotoa.

I roto i taua rata ra i papa'ihia mai ia'u nei, ua tuu mai teie metua tane i te hoê hoho'a no Jason i roto i to'na ro'i i te fare ma'i, e to'na taea'e rahi o Kyle te ti'a ra i piha'i iho i te ro'i, ma te tape'a i ta'na parau piiraa no te misioni. Teie te mau parau i papa'ihia i raro a'e i te hoho'a : « Ua piihia ia tavini amui raua i ta raua misioni – i na pae toopiti o te paruru ».

Ua faatae mai te taea'e e te tuahine o Jason e tavini ra i roto i te misioni, i te mau rata nehenehe e mahanaha i te fare no te tai'o i roto i te oro'a hunaraa o Jason. To'na tuahine o te tavini ra i roto i te misioni no Argentine Buenos Aires Tooa o te Râ, tei papa'i mai i teie mau parau : « Ua ite au e, te ora nei o Iesu Mesia, e no te mea ho'i e, te ora

nei Oia, tatou paatoa, tae atoa'tu i to tatou Jason here, e ora faahou â ia tatou... E roaa te tamahanahana i roto i te ite papûraa tatou e, ua taatihia tatou ei utuafare mure ore... Mai te mea e, e rave maitai roa tatou no te haapa'o e ia rave maitai a'e i roto i teie oraraa nei, e ite (faahou tatou ia'na) ». Te papa'i faahou ra oia e : « Te irava ta'u i here maoro, e auraa apî ia e te faufaa rahi to'na i teie nei... I roto i te Apokalupo pene 21, irava 4 : 'E na te Atua e horoi i to ratou roimata atoa ; e e ore roa te pohe, e te oto, e te mihi, e te mauui, e ore atoa ia, no te mea ua mou te mau mea tahito ra' ».

E au mau taea'e e au mau tuahine here, i roto i to tatou mau hora aho-aho rahi, e roaa ia tatou te hau rahi mai roto mai i te mau parau a te melahi i taua po'ipo'i pasa ra : « Aore Oia i ônei, ua ti'a faahou a'e nei ia ».¹⁷

Ua ti'a-faahou a'e nei ia !

A faaite i te reira ma te reo oaoa.

Ua ora Oia i To'na na mahana tape'araa e toru ;

A oaoa na e teie fenua rahi.

Ua rê te pohe ; ua ti'amâ te taata.

Ua roaa te rê i te Mesia !¹⁸

Ei ite taa ê No'na i te fenua nei i teie mahana, i teie sabati pasa hanahana, te faaite nei au e, e parau mau teie, na roto i To'na ra i'oa mo'a – o Iesu Mesia, to tatou Faaora – amene. ■

TE MAU NOTA

- 1, Robert Louis Stevenson, « Requiem », i roto i *An Anthology of Modern Verse*, nene'iraa A. Methuen; (1921), 208.
2. James E. Talmage, *Jesus the Christ*, nene'iraa 3 (1916), 20.
3. Ioba 14:14.
4. Hi'o Genese 1:1-27.
5. Hi'o Ioba 38:7.
6. Luka 2:52.
7. Te Ohipa 10:38.
8. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:18.
9. Luka 23:21.
10. Luka 23:34.
11. Luka 23:46.
12. Luka 24:5-6.
13. 1 Korinetia 15:21-22.
14. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:22-23.
15. Ioane 11:25.
16. Ioane 14:27.
17. Mataio 28:6.
18. « Ua ti'a mai te Fatu » *Te Mau Himene*, no.116.